

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ГЕОЛОГІЇ ТА НАДР УКРАЇНИ

(Держгеонадра)

вул. Антона Цедіка, 16, м. Київ, 03057, тел. (044) 536-13-18, (044) 536-13-17, тел/факс: (044) 456-71-45
E-mail: office@geo.gov.ua, сайт: www.geo.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37536031

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Державна регуляторна служба

Державна служба геології та надр України додатково до листа від 23.10.2024 № 4107/02-1/2-24, з урахуванням зауважень, висловлених у листах Мінреінтеграції від 29.10.2024 № 22/7.4-8777-24 та Асоціації газовидобувних компаній України від 12.11.2024 № 12.11.2024-1, та за результатами наради, що відбулася в Державній регуляторній службі України 18.11.2024, з урахуванням Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» від 10 жовтня 2024 року № 4017-ІХ, відповідно до вимог підпункту 4 пункту 4 Положення про Державну регуляторну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2014 р. № 724, повторно надає на погодження до Державної регуляторної служби проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами».

Просимо повторно розглянути і погодити цей проєкт.

Додатки:

1. Проєкт наказу на 7 арк.;
2. Пояснювальна записка на 8 арк.;
3. Порівняльна таблиця на 14 арк.;
4. Аналіз регуляторного впливу на 17 арк.;
5. Аркуш погодження на 1 арк.;
6. Лист Мінреінтеграції від 29.10.2024 № 22/7.4-8777-24 на 1 арк.;
7. Лист Асоціації газовидобувних компаній України від 12.11.2024 № 12.11.2024-1 на 4 арк.

Т.в.о. Голови

Сергій ДЕХТЯРЕНКО

Лаврінок
0950486990

Григораш
(044) 277-14-63

UB
Держгеонадра
№4485/15/2-24 від 19.11.2024
КЕП: Дехтяренко С. С. 19.11.2024 14:41
3FAA9288358EC0030400000D7103400BC0ECE00

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

_____ 20__ р.

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами

Відповідно до частини четвертої статті 61, пункту 4 частини четвертої статті 62, статті 67 Кодексу України про надра, пункту «е» статті 41 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», абзацу третього підпункту 128 пункту 4 Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 614, підпункту 10 пункту 2 Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 року № 951),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Зміни до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15 вересня 2022 року № 366, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2022 року за № 1337/38673, що додаються.

2. Департаменту європейської інтеграції, міжнародного співробітництва та кругової економіки (Володимир ВОЛОШАНЮК) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Олену КРАМАРЕНКО.

Міністр

Світлана ГРИНЧУК

UB
Міндовкілля
№25/1-17/13149-24 від 09.10.2024
КЕП: Гринчук С. В. 09.10.2024 09:53
3FAA9288358EC0030400000E1FC3400A1EFD800
Сертифікат дійсний з 13.09.2024 00:00 до 12.09.2026
23:59

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства захисту довкілля
та природних ресурсів України
« ___ » _____ 2024 року № ___

Зміни

до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами

1. У розділі I:

1) у пункті 2:

в абзаці четвертому слова «з наступного дня після анулювання» замінити словами «(з урахуванням вимог частини четвертої статті 57 Кодексу України про надра, частини четвертої статті 26 Закону України «Про нафту і газ»), після припинення дії (до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» від 10 жовтня 2024 року № 4017-IX – анулювання) (з урахуванням вимог абзацу десятого частини сьомої статті 4¹ Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»»);

друге речення абзацу п'ятого пункту 2 після слів «користування надрами» доповнити словами «у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (якщо таке користування заборонено законодавством), та»;

2) абзац перший пункту 4 доповнити словами «, під час проведення слідчих дій в рамках кримінальних проваджень, а також у ході здійснення заходів, спрямованих на запобігання адміністративним правопорушенням у сфері охорони надр».

2. Абзац четвертий пункту 10 розділу III доповнити словами: «згідно з Кодифікатором корисних копалин, що є додатком 13 до Податкової декларації з рентної плати, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 17 серпня 2015 року № 719, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2015 року за № 1051/27496, або згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор корисних копалин (ККК) ДК 008:2007», затвердженим наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 12 грудня 2007 року № 357».

3. У розділі IV:

1) в абзаці першому пункту 1 слово «влади» замінити словами «державного нагляду (контролю)»;

2) абзац шостий пункту 2 замінити трьома абзацами такого змісту:

«Ц_i – ціна одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (грн за одиницю маси або об'єму), оприлюдненої на офіційному вебсайті Держгеонадр за попередні звітні періоди до здійснення розрахунку, розрахована Держгеонадрами відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні (електронних торгах) спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 року № 1374 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 915), а також фактична ціна реалізації природного газу, нафти і конденсату за попередній звітний період, оприлюднена на офіційному вебсайті Мінекономіки.

У разі відсутності корисної копалини в ціні одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), оприлюдненої на офіційному вебсайті Держгеонадр, до розрахунку береться вартість об'єму (кількості) корисних копалин (мінеральної сировини), видобутого у відповідних періодах, що обчислюється та надається за відповідним запитом органу влади ДКЗ України за результатами опрацювання інформації щодо вартості об'єму (кількості) корисних копалин (мінеральної сировини) у протоколах ДКЗ України та/або з відкритих джерел.

У разі неможливості встановлення напряму використання сировини або відсоткового вмісту комплексної корисної копалини для розрахунку застосовується найбільший показник».

4. У розділі V:

1) пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Період самовільного користування надрами вперше визначається у календарних днях по дату проведення розрахунку включно або по дату завершення тимчасової окупації або по дату завершення бойових дій (дату припинення можливості бойових дій), починаючи з:

19 лютого 2014 року на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя;

07 квітня 2014 року на тимчасово окупованих територіях, що входять до складу Донецької та Луганської областей, якщо межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях з цієї дати, визначено Президентом України за поданням Міністерства оборони України, підготовленим на основі пропозицій Генерального штабу

Збройних Сил України;

дати початку бойових дій (дати виникнення можливості бойових дій), встановленої розділом I Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 року за № 1668/39004 (далі – Перелік), на територіях України, які зазнали втрати надр внаслідок збройної агресії Російської Федерації;

дати початку тимчасової окупації Російською Федерацією територій України, встановлених розділом II Переліку.

Кожен наступний розрахунок періоду самовільного користування надрами здійснюється починаючи з дати, наступної за проведенням попереднього розрахунку, по дату проведення цього розрахунку, дату завершення тимчасової окупації або дату завершення бойових дій (дату припинення можливості бойових дій).

Обсяг самовільного, в тому числі незаконного, користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації визначається шляхом встановлення об'єму (кількості) самовільно видобутих запасів (ресурсів) корисних копалин або розміру площі користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин»;

2) у пункті 2:

абзац третій замінити чотирма абзацами такого змісту:

«де: **Пр** – річна продуктивність по видобутку корисної копалини (т; м³; кг, г, карат), визначена протоколом ДКЗ України (ДКЗ СРСР, УТКЗ, НТР, ТР), (у разі відсутності вказаних документів, річна продуктивність встановлюється на підставі відомостей, зазначених у інших наявних документах) з урахуванням кількості затверджених та апробованих запасів корисних копалин, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисної копалини станом на:

01 січня 2014 року – на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя,

01 січня року початку тимчасової окупації інших територій України – на відповідних територіях,

на 01 січня 2022 року – на іншій території України, яка зазнала втрати надр внаслідок збройної агресії Російської Федерації»

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Загальний об'єм (кількість) самовільно видобутих запасів корисних копалин родовищ (ділянок надр) не може перевищувати залишкових запасів

корисної копалини, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин»;

3) у пункті 3:

абзаци третій та четвертий викласти в такій редакції:

«де: **Ор** – обсяг попередньо оцінених ресурсів відповідно до відомостей державного балансу запасів корисних копалин (т; м³; кг, г, карат);

Н – п'ять (для вуглеводнів – десять) відсотків ресурсів корисних копалин, які апробовані в установленому порядку ДКЗ України або обліковані Державним балансом запасів корисних копалин»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Загальний об'єм (кількість) самовільно видобутих запасів (ресурсів) корисних копалин не може перевищувати затверджених (апробованих) в установленому порядку Державною комісією по запасах корисних копалин або обліковані державним балансом запасів корисних копалин»;

4) пункт 4 викласти в такій редакції:

«4. Об'єм самовільно видобутих підземних вод з водного об'єкта (свердловини, джерела тощо) або родовища підземних вод з відновлюваними джерелами формування вод, визначається за формулою:

$$O = D \times T,$$

де:

D – величина щоденного дебіту водного об'єкта (свердловини, джерела тощо), що затверджений ДКЗ України (ДКЗ СРСР, УТКЗ, НТР) (у разі відсутності вказаних документів величина щоденного дебіту встановлюється на підставі першочергової добової потреби споживання, визначеної в інших документах);

T – період самовільного користування надрами (календарні дні)»;

5) пункт 6 викласти в такій редакції:

«6. Для цілей цієї Методики для обчислення об'єму (кількості) корисних копалин в залежності від ступеню геолого-економічної вивченості запасів та ресурсів для родовищ та ділянок надр, які враховуються державним балансом запасів (ресурсів) корисних копалин у класифікації, що діяла до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 05 травня 1997 року № 432 «Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр», застосовується зазначений у Таблиці 1 відповідний коригуючий коефіцієнт **K**:

Таблиця 1

№ з/п	Категорія запасів та ресурсів	Коригуючий коефіцієнт (К)
1.	А, В, С1 (балансові запаси) С2 (попередньо оцінені запаси)	1
2.	Р1, Р2 (перспективні ресурси для твердих корисних копалин) С3 (перспективні ресурси для вуглеводнів)	0,25
3.	Р3 (прогнозні ресурси для твердих корисних копалин) D1, D2 (прогнозні ресурси для вуглеводнів)	0,125

Для цілей цієї Методики для обчислення об'єму (кількості) корисних копалин в залежності від ступеню геолого-економічної вивченості запасів та ресурсів для родовищ та ділянок надр, які враховуються державним балансом запасів (ресурсів) корисних копалин у класифікації після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 05 травня 1997 року № 432 «Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр», застосовується зазначений у Таблиці 2 відповідний коригуючий коефіцієнт К:

Таблиця 2

№ з/п	Код класу згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр	Коригуючий коефіцієнт (К)
1.	111, 121 (розвідані запаси); 122 (попередньо розвідані запаси); 211, 221 (розвідані запаси), 222 (попередньо розвідані запаси); 331(розвідані запаси)	1
2.	332 (попередньо розвідані запаси)	0,5
3.	333 (перспективні ресурси)	0,25
4.	334 (прогнозні ресурси)	0,125

»;

б) пункт 7 після слів «Державним балансом запасів корисних копалин» доповнити словами «, а також виявлення факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами посадовими особами правоохоронних органів та/або органу державного нагляду (контролю) у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (якщо таке користування заборонено законодавством)».

5. Пункт 1 розділу VI викласти в такій редакції:

«1. Орган державного нагляду (контролю), посадова особа якого здійснила розрахунок розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, направляє такий розрахунок до:

суб'єкта разом з претензією з метою безпосереднього врегулювання спору та добровільної сплати збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами (у разі здійснення розрахунку розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю);

суду разом з позовною заявою, якщо таке діяння не містить ознак кримінального правопорушення (у разі несплати збитків протягом 90 календарних днів з дати отримання суб'єктом претензії);

правоохоронних органів та/або прокуратури для внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань або долучення до матеріалів кримінального провадження, якщо таке діяння містить ознаки кримінального правопорушення».

**Заступник начальника управління –
начальник відділу імплементації
європейського законодавства
Управління європейської інтеграції,
в.о. директора Департаменту
європейської інтеграції,
міжнародного співробітництва
та кругової економіки**

Володимир ВОЛОШАНЮК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних
ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення
розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок
самовільного користування надрами»

1. Мета

Проєкт наказу розроблено з метою забезпечення удосконалення державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та нормативного урегулювання питання порядку, процедури та способу розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами за результатами практичного застосування Держгеонадрами Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15 вересня 2022 року № 366, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2022 року за № 1337/38673.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Верховною Радою України прийнято Закон України від 01 грудня 2022 року № 2805–ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» (далі – Закон 2805) (реєстр. № 4187 від 5 жовтня 2020 року) (<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/4241>), згідно з новою реакцією статті 62 Кодексу України про надра Держгеонадрам надано повноваження щодо розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами.

Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15 вересня 2022 року № 366, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2022 року за № 1337/38673, набув чинності 18 листопада 2022 року, крім пункту 2, а також розділів III, IV та пунктів 7, 8 розділу V Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затвердженої цим наказом, які набрали чинності з 1 січня 2024 року.

1) Протягом 2023 – I півріччя 2024 року Держгеонадрами отримано 35 листів від Державної податкової служби України, лише в 4 з яких наявна повна інформація про вартість об'єму (кількості) корисних копалин (мінеральної сировини), видобутих у відповідних податкових періодах.

Відповідно до пункту 4 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 року № 1374, Держгеонадра оприлюднює щоквартально на офіційному вебсайті Держгеонадр затверджену ціну одиниці товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (ЦО) за формою, затвердженою Держгеонадрами.

Переліки корисних копалин загальнодержавного значення та Перелік корисних копалин місцевого значення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 1994 року № 827, та Кодифікатор, що є додатком 13 до Податкової декларації з рентної плати, затвердженої наказом Міністерства фінансів України 17 серпня 2015 року № 719, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 3 вересня 2015 року за № 1051/27496, містять 337 корисних копалин.

Порівняльним аналізом встановлено, що в цінах одиниці товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (ЦО), розміщених на офіційному вебсайті Держгеонадр з IV кварталу 2020 року, наведені відомості про вартість 152 корисних копалин. Відповідно, інформація про вартість 185 корисних копалин – відсутня.

Згідно з відомостями Державного геологічного порталу з 185 корисних копалин, по яких відсутня інформація про вартість корисної копалини на офіційному веб-сайті Держгеонадр, Державним балансом запасів корисних копалин обліковується 46 родовищ корисних копалин, а отже, наявне ТЕО кондицій, які затверджені протоколом Державної комісії України по запасах корисних копалин.

Таким чином, доцільно отримувати відомості про вартість об'єму (кількості) корисних копалин (мінеральної сировини) у загальному порядку на офіційному вебсайті Держгеонадр за попередній квартал та у виняткових випадках від ДКЗ України.

2) В даний час видобування корисних копалин за наявності спеціального дозволу на користування надрами на території природо-заповідного фонду (у разі порушення вимог проєкту створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду) не може кваліфікуватися як самовільне користування надрами.

Відповідно до статті 65 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» розміри шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про природно-заповідний фонд, визначаються на основі кадастрової еколого-економічної оцінки включених до його складу територій та об'єктів, що

проводиться відповідно до цього Закону, та спеціальних такс, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Враховуючи наведене, Методика визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15 вересня 2022 року № 366, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2022 року за № 1337/38673 (далі – Методика 366), постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2022 року № 575 «Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд» (далі – постанова КМУ 575), та Методика визначення шкоди та збитків, завданих територіям та об'єктам природно-заповідного фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13 жовтня 2022 року № 424, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16 листопада 2022 року за № 1416/38752 (Методика 424), потребують уточнення з метою встановлення бази для розрахунку розміру збитків за самовільне користування надрами у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (Методика 366), а також встановлення підвищених коефіцієнтів за таке порушення (постанова КМУ 575 та Методика 424).

3) За результатами роботи із встановлення об'єму самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації виявлено низку документів, які є джерелом отримання інформації про обсяги запасів та ресурсів корисних копалин на вказаних територіях, які не зазначені у Методиці 366.

Також, для встановлення об'єму самовільно видобутих підземних вод з водного об'єкта (свердловини, джерела тощо) або родовища підземних вод з відновлюваними джерелами формування вод, необхідно застосовувати окрему формулу, оскільки облік підземних вод здійснюється подобово.

Враховуючи наведене вище, за результатами практичної роботи із здійснення розрахунку розміру збитків виникла необхідність в уточненні деяких положень Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта:

- розширюється термін «самовільне користування надрами» на межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, з урахуванням їх особливої природоохоронної цінності (згідно із статтями 16, 64 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», така господарська діяльність заборонена та призводить до знищення природних комплексів. Вчинення такого правопорушення також збільшує ступінь покарання винних осіб за незаконне видобування корисних копалин на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, визначене частиною третьою статті 240 та частиною другою статті 240¹ Кримінального кодексу України (передбачає позбавлення волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна), яке було предметом розгляду на спільній нараді керівників правоохоронних та інших державних органів в Офісі Генерального прокурора (частина друга пункту 1.8 постанови спільної наради від 14 березня 2024 року));

- встановлюється необхідність надання у висновку про вид корисної копалини інформації про напрям використання корисної копалини згідно з Кодифікатором, що є додатком 13 до Податкової декларації з рентної плати, затвердженої наказом Міністерства фінансів України 17 серпня 2015 року № 719, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2015 року за № 1051/27496, або згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор корисних копалин (ККК) ДК 008:2007», затвердженим наказом Держспоживстандарту від 12 грудня 2007 року № 357 (дана інформація необхідна для більш точного визначення вартості корисної копалини, яка застосовується в розрахунку розміру збитків);

- встановлюється єдиний підхід до визначення ціни одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (грн за одиницю маси або об'єму), на підставі Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 року № 1374;

- уточнюються періоди для здійснення розрахунку розміру збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації;

- розширюється та уточнюється перелік документів, які є джерелом інформації про обсяги запасів корисних копалин на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації;

- доповнюється Методика формулою для визначення об'єму самовільно видобутих підземних вод з водного об'єкта на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

4.Правові аспекти

Кодекс України про надра;

Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 614;

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства у сфері користування надрами» від 01 грудня 2022 року № 2805–ІХ;

Методика визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15 вересня 2022 року № 366, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2022 року за № 1337/38673;

Підпункт 10 пункту 2 Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326;

Методика визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 року № 1374;

Кодифікатор, що є додатком 13 до Податкової декларації з рентної плати, затвердженої наказом Міністерства фінансів України 17 серпня 2015 року № 719, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2015 року за № 1051/27496;

Національний класифікатор України «Класифікатор корисних копалин (ККК) ДК 008:2007», затверджений наказом Держспоживстандарту від 12 грудня 2007 року № 357;

Наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 року за № 1668/39004.

5.Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту наказу не потребує додаткових витрат з державного чи місцевих бюджетів.

6.Позиція зацікавлених сторін

Проєкт наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови, як державної. У зв'язку з цим позиція уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови не потребується.

Проєкт наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт наказу з метою забезпечення громадського обговорення розміщений на офіційному вебсайті Держгеонадр <http://www.geo.gov.ua/>.

7.Оцінка відповідності

Проєкт акта не містить норм, що порушують зобов'язання України у сфері європейської інтеграції.

Проєкт акта не містить норм, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

У проєкті акта відсутні положення, які порушують принципи забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

У проєкті акта відсутні положення, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

Проєкт акта не містить положень, які створюють підстави для дискримінації.

8.Прогноз результатів

Очікуваний вплив реалізації проєкту наказу на:

ринкове середовище: не впливає;

забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави: реалізація проєкту акта забезпечить удосконалення

механізму визначення виду корисної копалини, що самовільно видобувається; уточнення джерел отримання інформації про обсяги корисних копалин на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад: не буде мати негативного впливу;

ринок праці, рівень зайнятості населення: не впливає;

громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп: не буде мати негативного впливу;

екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами: не буде мати негативного впливу.

Проект наказу є регуляторним актом.

Прогноз впливу реалізації проєкту наказу на ключові інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Уповноважений орган	Встановлення механізму розрахунку розміру збитків призведе до спонукання суб'єктів самовільного користування надрами до дотримання вимог законодавства. Зменшення звернень фізичних осіб на проведення позапланових перевірок та зменшення витрат держави на проведення таких заходів. Зменшення випадків самовільного користування надрами.	Вдосконалення правового регулювання відповідно до цього наказу дозволить відстояти інтереси держави у суді та отримати відшкодування збитків.
Суб'єкти господарювання	Усунення демпінгуючих цін на корисні копалини, які видобуті самовільно без дотримання	Вдосконалення правового регулювання відповідно до цього наказу дозволить на належному рівні забезпечити дотримання інтересів

	вимог законодавства про надрокористування	добросовісних суб'єктів-господарювання-надрокористувачів.
--	---	---

**Т.в.о. Голови Державної служби
геології та надр України**

Сергій ДЕХТЯРЕНКО

_____ 2024 р.

Порівняльна таблиця
до наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України
«Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі
внаслідок самовільного користування надрами»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта
I. Загальні положення	
<p>2. У цій Методиці терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>період самовільного користування надрами - час, протягом якого видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснювалися за відсутності діючої дозвільної документації, в тому числі після закінчення строку дії, після зупинення дії, з наступного дня після анулювання дозвільної документації або з перевищенням встановлених лімітів видобування, а також період користування надрами на тимчасово окупованих територіях, визначених статтею 3 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та період збройної агресії Російської Федерації на інших територіях України, які визначаються відповідно до цієї Методики;</p> <p>...</p>	<p>2. У цій Методиці терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>період самовільного користування надрами - час, протягом якого видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснювалися за відсутності діючої дозвільної документації, в тому числі після закінчення строку дії, після зупинення дії (з урахуванням вимог частини четвертої статті 57 Кодексу України про надра, частини четвертої статті 26 Закону України «Про нафту і газ»), після припинення дії (до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» від 10 жовтня 2024 року № 4017-ІХ – анулювання) (з урахуванням вимог абзацу десятого частини сьомої статті 4¹ Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності») дозвільної документації або з перевищенням встановлених лімітів видобування, а також період користування надрами на тимчасово</p>

<p>самовільне користування надрами - видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за відсутності діючої дозвільної документації, або з перевищенням встановлених лімітів видобування. Також самовільним користуванням надрами визнається користування надрами на тимчасово окупованих територіях в період, який визначається відповідно до цієї Методики, та збройна агресія Російської Федерації на інших територіях України.</p> <p>...</p>	<p>окупованих територіях, визначених статтею 3 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та період збройної агресії Російської Федерації на інших територіях України, які визначаються відповідно до цієї Методики;</p> <p>...</p> <p>самовільне користування надрами - видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за відсутності діючої дозвільної документації, або з перевищенням встановлених лімітів видобування. Також самовільним користуванням надрами визнається користування надрами у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (якщо таке користування заборонено законодавством), та на тимчасово окупованих територіях в період, який визначається відповідно до цієї Методики, та збройна агресія Російської Федерації на інших територіях України;</p> <p>...</p>
<p>4. Факт та період самовільного користування надрами встановлюються посадовими особами органів влади у ході проведення заходів.</p>	<p>4. Факт та період самовільного користування надрами встановлюються посадовими особами органів влади у ході проведення заходів, під час проведення слідчих дій в рамках кримінальних проваджень, а також у ході здійснення заходів, спрямованих на запобігання адміністративним правопорушенням у сфері охорони надр.</p>
<p align="center">III. Порядок встановлення виду корисної копалини</p>	

<p>10. У висновку про вид корисної копалини зазначаються: перелік проведених лабораторних досліджень; вид корисної копалини відповідно до <u>переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення</u>, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 1994 року № 827; напрямок використання корисної копалини;</p> <p>кількісний та відсотковий вміст корисної копалини у загальному об'ємі відібраного зразка;</p> <p>вартість висновку про вид корисної копалини.</p> <p>....</p>	<p>10. У висновку про вид корисної копалини зазначаються: перелік проведених лабораторних досліджень; вид корисної копалини відповідно до <u>переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення</u>, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 1994 року № 827; напрям використання корисної копалини згідно з Кодифікатором корисних копалин, що є додатком 13 до Податкової декларації з рентної плати, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 17 серпня 2015 року № 719, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2015 року за № 1051/27496, або згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор корисних копалин (ККК) ДК 008:2007», затвердженим наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 12 грудня 2007 року № 357; кількісний та відсотковий вміст корисної копалини у загальному об'ємі відібраного зразка;</p> <p>вартість висновку про вид корисної копалини.</p> <p>.....</p>
<p>IV. Розрахунок розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, крім самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації</p>	
<p>1. Розмір збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, розраховується посадовою особою</p>	<p>1. Розмір збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, розраховується посадовою особою органу</p>

органу **влади** протягом десяти робочих днів після отримання всіх матеріалів, які містять документальне підтвердження відомостей щодо виду корисної копалини (у разі необхідності), обсягу та ціни корисної копалини, необхідних для здійснення розрахунку.

....

2. Розмір збитків (З), заподіяних державі внаслідок самовільного видобування корисних копалин, крім самовільного видобування корисних копалин на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації, визначається за формулою:

$$З = В + \sum_{i=1}^n 5 \times O_i \times Ц_i$$

д п - кількість корисних копалин;

е:

і - номер корисної копалини;

О - об'єм (кількість) самовільно видобутих корисних копалин (т; м³; кг, г, карат);

Ц - вартість об'єму (кількості) корисних копалин (і мінеральної сировини), видобутих у відповідних податкових періодах, що обчислюється та надається за відповідним запитом органу влади, який здійснює розрахунок розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, для кожного виду

державного нагляду (контролю) протягом десяти робочих днів після отримання всіх матеріалів, які містять документальне підтвердження відомостей щодо виду корисної копалини (у разі необхідності), обсягу та ціни корисної копалини, необхідних для здійснення розрахунку.

....

2. Розмір збитків (З), заподіяних державі внаслідок самовільного видобування корисних копалин, крім самовільного видобування корисних копалин на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації, визначається за формулою:

$$З = В + \sum_{i=1}^n 5 \times O_i \times Ц_i$$

д п - кількість корисних копалин;

е:

і - номер корисної копалини;

О - об'єм (кількість) самовільно видобутих корисних копалин (т; м³; кг, г, карат);

Ц - **ціна одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) (грн за одиницю маси або об'єму), оприлюднена на офіційному вебсайті Держгеонадр за попередні звітні періоди до здійснення розрахунку, розрахована Держгеонадрами відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні**

корисної копалини (мінеральної сировини) для кожної ділянки надр на базових умовах поставки (склад готової продукції гірничого підприємства) відповідно до пункту 252.6 статті 252 Податкового кодексу України (грн за одиницю маси або об'єму) як середня величина задекларованої у таких податкових періодах надрокористувачами України бази оподаткування (вартості видобутих корисних копалин (мінеральної сировини). У разі неможливості встановлення напряму використання сировини для розрахунку застосовується найбільший показник;

В - вартість проведення лабораторних досліджень зразків, сплачена за висновок про вид корисної

(електронних торгах) спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 року № 1374 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 915), а також фактична ціна реалізації природного газу, нафти і конденсату за попередній звітний період, оприлюднена на офіційному вебсайті Мінекономіки.

У разі відсутності корисної копалини в ціні одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), оприлюдненій на офіційному вебсайті Держгеонадр, до розрахунку береться вартість об'єму (кількості) корисних копалин (мінеральної сировини), видобутого у відповідних періодах, що обчислюється та надається за відповідним запитом органу влади ДКЗ України за результатами опрацювання інформації щодо вартості об'єму (кількості) корисних копалин (мінеральної сировини) у протоколах ДКЗ України та/або з відкритих джерел.

У разі неможливості встановлення напряму використання сировини або відсоткового вмісту

<p>копалини (у разі наявності), (грн). У разі відсутності висновку про вид корисної копалини В у формулі дорівнює показнику 0.</p>	<p>комплексної корисної копалини для розрахунку застосовується найбільший показник;</p> <p>В - вартість проведення лабораторних досліджень зразків, сплачена за висновок про вид корисної копалини (у разі наявності), (грн). У разі відсутності висновку про вид корисної копалини В у формулі дорівнює показнику 0.</p>
<p>V. Розрахунок розміру збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації</p>	
<p>1. Період самовільного користування надрами вперше визначається у календарних днях по дату проведення розрахунку включно, починаючи з:</p> <p>на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя:</p> <p>19 лютого 2014 року (у разі відсутності спеціального дозволу на користування надрами);</p> <p>дати, наступної за днем закінчення строку дії (зупинення дії, анулювання) спеціального дозволу на користування надрами (у разі його наявності);</p>	<p>1. Період самовільного користування надрами вперше визначається у календарних днях по дату проведення розрахунку включно або по дату завершення тимчасової окупації або по дату завершення бойових дій (дату припинення можливості бойових дій), починаючи з:</p> <p>19 лютого 2014 року на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя;</p> <p>Виключено</p>
<p>на тимчасово окупованих територіях, що входять до складу Донецької та Луганської областей:</p> <p>07 квітня 2014 року (у разі відсутності спеціального дозволу на користування надрами) (якщо межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях з цієї дати, визначено</p>	<p>07 квітня 2014 року на тимчасово окупованих територіях, що входять до складу Донецької та Луганської областей, якщо межі та перелік районів, міст, селищ і сіл, частин їх територій, тимчасово окупованих у Донецькій та Луганській областях з цієї дати, визначено Президентом України за поданням</p>

<p>Президентом України за поданням Міністерства оборони України, підготовленим на основі пропозицій Генерального штабу Збройних Сил України);</p> <p>дати, наступної за днем закінчення строку дії (зупинення дії, анулювання) спеціального дозволу на користування надрами (у разі його наявності);</p>	<p>Міністерства оборони України, підготовленим на основі пропозицій Генерального штабу Збройних Сил України;</p> <p>виключено</p>
<p>на тимчасово окупованих територіях, передбачених <u>пунктом 3</u> частини першої статті 3 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»;</p> <p>дати початку тимчасової окупації, визначеної відповідним рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію указом Президента України (у разі відсутності спеціального дозволу на користування надрами);</p> <p>дати, наступної за днем закінчення строку дії (зупинення дії, анулювання) спеціального дозволу на користування надрами (у разі його наявності);</p>	<p>дати початку бойових дій (дати виникнення можливості бойових дій), встановленої розділом I Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 року за № 1668/39004 (далі – Перелік), на території України, які зазнали втрати надр внаслідок збройної агресії Російської Федерації;</p> <p>виключено</p>
<p>на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації:</p> <p>дати втрати контролю над територією за даними Міністерства оборони України (Генерального штабу Збройних Сил України) або 24 лютого 2022 року (у разі</p>	<p>дати початку тимчасової окупації Російською Федерацією території України, встановленої розділом II Переліку.</p>

<p>відсутності інформації від Міністерства оборони України (Генерального штабу Збройних Сил України).</p>	
<p>Кожен наступний розрахунок періоду самовільного користування надрами здійснюється починаючи з дати, наступної за проведенням попереднього розрахунку, по дату проведення цього розрахунку.</p> <p>....</p>	<p>Кожен наступний розрахунок періоду самовільного користування надрами здійснюється починаючи з дати, наступної за проведенням попереднього розрахунку, по дату проведення цього розрахунку, дату завершення тимчасової окупації або дату завершення бойових дій (дату припинення можливості бойових дій).</p> <p>....</p>
<p>2. Об'єм (кількість) самовільно видобутих запасів корисних копалин родовищ (ділянок надр) на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації (О) визначається за формулою:</p> $O = \frac{P_p}{365 (366)} \times T,$ <p>д П - річна продуктивність по видобутку корисної е р копалини (т; м³; кг, г, карат), визначена протоколом : ДКЗ України (ДКЗ СРСР, УТКЗ), з урахуванням кількості затверджених та апробованих запасів корисної копалини, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин станом на: 01 січня 2014 року - на території Автономної</p>	<p>2. Об'єм (кількість) самовільно видобутих запасів корисних копалин родовищ (ділянок надр) на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації (О) визначається за формулою:</p> $O = \frac{P_p}{365 (366)} \times T,$ <p>д Пр - річна продуктивність по видобутку корисної е копалини (т; м³; кг, г, карат), визначена протоколом : ДКЗ України (ДКЗ СРСР, УТКЗ, НТР, ТР), (у разі відсутності вказаних документів, річна продуктивність встановлюється на підставі відомостей, зазначених у інших наявних документах) з урахуванням кількості затверджених та апробованих запасів корисної копалини, що були</p>

<p>Республіки Крим та міста Севастополя, 01 січня року початку тимчасової окупації інших територій України - на відповідних територіях, на 01 січня 2022 року - на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації;</p> <p>Т - період самовільного користування надрами (календарні дні).</p>	<p>взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин станом на: 01 січня 2014 року - на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, 01 січня року початку тимчасової окупації інших територій України - на відповідних територіях, на 01 січня 2022 року - на іншій території України, яка зазнала втрати надр внаслідок збройної агресії Російської Федерації;</p> <p>Т - період самовільного користування надрами (календарні дні). Загальний об'єм (кількість) самовільно видобутих запасів корисних копалин родовищ (ділянок надр) не може перевищувати залишкових запасів корисної копалини, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин.</p>
<p>3. Об'єм (кількість) ресурсів корисних копалин (О) визначається як відсоток об'єму, що передбачається до вилучення, для кожного виду мінеральної сировини, встановлений <u>пунктом 2.3 Положення про порядок організації та виконання дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 03 березня 2003 року № 34/м, зареєстрованого в Міністерстві</u></p>	<p>3. Об'єм (кількість) ресурсів корисних копалин (О) визначається як відсоток об'єму, що передбачається до вилучення, для кожного виду мінеральної сировини, встановлений <u>пунктом 2.3 Положення про порядок організації та виконання дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 03 березня 2003 року № 34/м, зареєстрованого в Міністерстві юстиції</u></p>

юстиції України 20 травня 2003 року за № 377/7698, від оцінених ресурсів корисних копалин за формулою:

$$O = \frac{O_p \times H \times T}{5 \times 365(366)} \times T,$$

- д **О_p** - обсяг попередньо оцінених ресурсів відповідно до відомостей, які містять відповідні протоколи ДКЗ України (ДКЗ СРСР, УТКЗ) про геолого-економічне вивчення корисних копалин відповідної ділянки надр (т; м⁻³; кг, г, карат);
- H** - п'ять (для вуглеводнів - десять) відсотків запасів, що вилучаються, від попередньо оцінених Державним балансом запасів корисних копалин, для родовищ підземних вод з відновлюваними джерелами формування об'єм добового видобутку у відсотках, встановлений проектом дослідно-промислової розробки родовища або покладу;
- T** - період самовільного користування надрами (календарні дні).

4. Об'єм підземних вод обчислюється за величиною щоденного дебіту водного об'єкта (свердловини, джерела тощо), що затверджений ДКЗ України (ДКЗ СРСР, УТКЗ).

України 20 травня 2003 року за № 377/7698, від оцінених ресурсів корисних копалин за формулою:

$$O = \frac{O_p \times H \times T}{5 \times 365(366)} \times T,$$

- д **О_p** - обсяг попередньо оцінених ресурсів відповідно до відомостей державного балансу запасів корисних копалин (т; м⁻³; кг, г, карат);
- H** - п'ять (для вуглеводнів - десять) відсотків ресурсів корисних копалин, апробовані в установленому порядку ДКЗ України або обліковані Державним балансом запасів корисних копалин;
- T** - період самовільного користування надрами (календарні дні).

Загальний об'єм (кількість) самовільно видобутих запасів (ресурсів) корисних копалин не може перевищувати затверджених (апробованих) в установленому порядку Державною комісією по запасах корисних копалин або обліковані державним балансом запасів корисних копалин.

4. Об'єм самовільно видобутих підземних вод з водного об'єкта (свердловини, джерела тощо) або родовища підземних

	<p>вод з відновлюваними джерелами формування вод, визначається за формулою:</p> $O = D \times T,$ <p>де:</p> <p>D – величина щоденного дебіту водного об’єкта (свердловини, джерела тощо), що затверджений ДКЗ України (ДКЗ СРСР, УТКЗ, НТР) (у разі відсутності вказаних документів величина щоденного дебіту встановлюється на підставі першочергової добової потреби споживання, визначеної в інших документах);</p> <p>T – період самовільного користування надрами (календарні дні).</p>																					
<p>6. Для цілей цієї Методики для обчислення об’єму (кількості) корисних копалин в залежності від ступеню геолого-економічної вивченості запасів та ресурсів застосовується зазначений у Таблиці відповідний коригуючий коефіцієнт К:</p> <table border="1" data-bbox="87 994 1115 1437"> <thead> <tr> <th>№ з/п</th> <th>Категорія запасів та ресурсів</th> <th>Коригуючий коефіцієнт (К)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>A</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>B</td> <td>0,9</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>C₁</td> <td>0,8</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>C₂</td> <td>0,7</td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Категорія запасів та ресурсів	Коригуючий коефіцієнт (К)	1.	A	1	2.	B	0,9	3.	C ₁	0,8	4.	C ₂	0,7	<p>6. Для цілей цієї Методики для обчислення об’єму (кількості) корисних копалин в залежності від ступеню геолого-економічної вивченості запасів та ресурсів для родовищ та ділянок надр, які враховуються державним балансом запасів (ресурсів) корисних копалин у класифікації, що діяла до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 5 травня 1997 року № 432 «Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр», застосовується зазначений у Таблиці 1 відповідний коригуючий коефіцієнт К:</p> <p style="text-align: right;">Таблиця 1</p> <table border="1" data-bbox="1144 1238 2190 1437"> <thead> <tr> <th>№ з/п</th> <th>Категорія запасів та ресурсів</th> <th>Коригуючий коефіцієнт (К)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>A, B, C₁ (балансові запаси) C₂ (попередньо оцінені запаси)</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	№ з/п	Категорія запасів та ресурсів	Коригуючий коефіцієнт (К)	1.	A, B, C ₁ (балансові запаси) C ₂ (попередньо оцінені запаси)	1
№ з/п	Категорія запасів та ресурсів	Коригуючий коефіцієнт (К)																				
1.	A	1																				
2.	B	0,9																				
3.	C ₁	0,8																				
4.	C ₂	0,7																				
№ з/п	Категорія запасів та ресурсів	Коригуючий коефіцієнт (К)																				
1.	A, B, C ₁ (балансові запаси) C ₂ (попередньо оцінені запаси)	1																				

5.	Прогнозні ресурси	0,2	<table border="1" data-bbox="1144 229 2190 459"> <tr> <td data-bbox="1144 229 1211 344">2.</td> <td data-bbox="1211 229 1910 344">P1, P2 (перспективні ресурси для твердих корисних копалин) C3 (перспективні ресурси для вуглеводнів)</td> <td data-bbox="1910 229 2190 344">0,25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1144 344 1211 459">3.</td> <td data-bbox="1211 344 1910 459">P3 (прогнозні ресурси для твердих корисних копалин) D1, D2 (прогнозні ресурси для вуглеводнів)</td> <td data-bbox="1910 344 2190 459">0,125</td> </tr> </table> <p data-bbox="1144 528 2190 858">Для цілей цієї Методики для обчислення об'єму (кількості) корисних копалин в залежності від ступеню геолого-економічної вивченості запасів та ресурсів для родовищ та ділянок надр, які враховуються державним балансом запасів (ресурсів) корисних копалин у класифікації після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 5 травня 1997 року № 432 «Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр» застосовується зазначений у Таблиці 2 відповідний коригуючий коефіцієнт К:</p> <p data-bbox="2040 879 2190 911" style="text-align: right;">Таблиця 2</p> <table border="1" data-bbox="1144 935 2190 1437"> <thead> <tr> <th data-bbox="1144 935 1211 1094">№ з/п</th> <th data-bbox="1211 935 1910 1094">Код класу згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр</th> <th data-bbox="1910 935 2190 1094">Коригуючий коефіцієнт (К)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1144 1094 1211 1278">1.</td> <td data-bbox="1211 1094 1910 1278">111, 121 (розвідані запаси); 122 (попередньо розвідані запаси); 211, 221 (розвідані запаси), 222 (попередньо розвідані запаси); 331(розвідані запаси)</td> <td data-bbox="1910 1094 2190 1278">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1144 1278 1211 1361">2</td> <td data-bbox="1211 1278 1910 1361">332 (попередньо розвідані запаси)</td> <td data-bbox="1910 1278 2190 1361">0,5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1144 1361 1211 1437">3</td> <td data-bbox="1211 1361 1910 1437">333 (перспективні ресурси)</td> <td data-bbox="1910 1361 2190 1437">0,25</td> </tr> </tbody> </table>	2.	P1, P2 (перспективні ресурси для твердих корисних копалин) C3 (перспективні ресурси для вуглеводнів)	0,25	3.	P3 (прогнозні ресурси для твердих корисних копалин) D1, D2 (прогнозні ресурси для вуглеводнів)	0,125	№ з/п	Код класу згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр	Коригуючий коефіцієнт (К)	1.	111, 121 (розвідані запаси); 122 (попередньо розвідані запаси); 211, 221 (розвідані запаси), 222 (попередньо розвідані запаси); 331(розвідані запаси)	1	2	332 (попередньо розвідані запаси)	0,5	3	333 (перспективні ресурси)	0,25
2.	P1, P2 (перспективні ресурси для твердих корисних копалин) C3 (перспективні ресурси для вуглеводнів)	0,25																			
3.	P3 (прогнозні ресурси для твердих корисних копалин) D1, D2 (прогнозні ресурси для вуглеводнів)	0,125																			
№ з/п	Код класу згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр	Коригуючий коефіцієнт (К)																			
1.	111, 121 (розвідані запаси); 122 (попередньо розвідані запаси); 211, 221 (розвідані запаси), 222 (попередньо розвідані запаси); 331(розвідані запаси)	1																			
2	332 (попередньо розвідані запаси)	0,5																			
3	333 (перспективні ресурси)	0,25																			

	4	334 (прогнозні ресурси)	0,125
<p>7. У разі виявлення посадовими особами правоохоронних органів в рамках проведення розслідувань факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами за відсутності виданого в установленому порядку спеціального дозволу на користування надрами, а також апробованих та/або затверджених запасів корисної копалини, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин, розмір збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного видобування корисних копалин на тимчасово окупованих територіях, розраховується із застосуванням формули, встановленої пунктом 2 розділу IV цієї Методики.</p>	<p>7. У разі виявлення посадовими особами правоохоронних органів в рамках проведення розслідувань факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами за відсутності виданого в установленому порядку спеціального дозволу на користування надрами, а також апробованих та/або затверджених запасів корисної копалини, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин, а також виявлення факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами посадовими особами правоохоронних органів та/або органу державного нагляду (контролю) у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (якщо таке користування заборонено законодавством) розмір збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного видобування корисних копалин на тимчасово окупованих територіях, розраховується із застосуванням формули, встановленої пунктом 2 розділу IV цієї Методики.</p>		
<p>VI. Направлення претензії та розрахунку розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами</p>			
<p>1. Орган державної влади, посадова особа якого здійснила розрахунок розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, направляє такий</p>	<p>1. Орган державного нагляду (контролю), посадова особа якого здійснила розрахунок розміру збитків, заподіяних</p>		

розрахунок до суб'єкта господарювання разом з претензією з метою безпосереднього врегулювання спору та добровільної сплати збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, а у разі несплати збитків протягом 90 календарних днів з дати отримання суб'єктом документів до:

суду разом з позовною заявою, якщо таке діяння не містить ознак кримінального правопорушення;

правоохоронних органів та/або прокуратури для долучення до матеріалів кримінального провадження, якщо таке діяння містить ознаки кримінального правопорушення.

державі внаслідок самовільного користування надрами, направляє такий розрахунок до:

суб'єкта господарювання разом з претензією з метою безпосереднього врегулювання спору та добровільної сплати збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами (у разі здійснення розрахунку розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю));

суду разом з позовною заявою, якщо таке діяння не містить ознак кримінального правопорушення (у разі несплати збитків протягом 90 календарних днів з дати отримання суб'єктом претензії);

правоохоронних органів та/або прокуратури для внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань або долучення до матеріалів кримінального провадження, якщо таке діяння містить ознаки кримінального правопорушення.

**Т.в.о. Голови Державної служби
геології та надр України**

Сергій ДЕХТЯРЕНКО

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами»

1.Визначення проблеми

Проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами» розроблено з метою забезпечення удосконалення державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр та нормативного урегулювання питання порядку, процедури та способу розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами за результатами практичного застосування Держгеонадра Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15 вересня 2022 року № 366, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2022 року за № 1337/38673.

Регуляторний акт спрямований на виконання вимог частини четвертої статті 61, пункту 4 частини четвертої статті 62 Кодексу України про надра, підпункту 10 пункту 2 Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326.

Прийняття акту дозволить врегулювати:

- розширення вживаного терміну «самовільне користування надрами» на межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, з урахуванням їх особливої природоохоронної цінності (згідно із статтями 16, 64 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», така господарська діяльність заборонена та призводить до знищення природних комплексів. Вчинення такого правопорушення також збільшує ступінь покарання винних осіб за незаконне видобування корисних копалин на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, визначене частиною третьою статті 240 та частиною другою статті 2401 Кримінального кодексу України (передбачає позбавлення волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією майна), яке було предметом розгляду на спільній нараді керівників правоохоронних та інших державних органів в Офісі

Генерального прокурора (частина друга пункту 1.8 постанови спільної наради від 14.03.2024));

- необхідність надання у висновку про вид корисної копалини інформації про напрям використання корисної копалини згідно з Кодифікатором, що є додатком 13 до Податкової декларації з рентної плати, затвердженої наказом Міністерства фінансів України 17 серпня 2015 року № 719, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2015 року за № 1051/27496, або згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор корисних копалин (ККК) ДК 008:2007», прийнятого наказом Держспоживстандарту від 12 грудня 2007 року № 357 (дана інформація необхідна для більш точного визначення вартості корисної копалини, яка застосовується в розрахунку розміру збитків);

- спрощення отримання інформації про ціну одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) шляхом встановлення єдиного підходу на підставі Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 року № 1374;

- періоди для здійснення розрахунку розміру збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації та джерел отримання інформації про такі періоди;

- розширення переліку документів, які є джерелом інформації про обсяги запасів корисних копалин на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації;

- визначення об'єму самовільно видобутих підземних вод з водного об'єкта на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації шляхом встановлення окремої формули.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання (у тому числі суб'єкти малого підприємництва)	-	+

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки здійснення розрахунку розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, здійснюється органами влади, в тому числі в рамках кримінального провадження;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями прийняття акта є удосконалення способу та механізму розрахунку розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, в тому числі на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1.	Не розробляти нормативно-правовий акт Збереження ситуації, яка існує на цей час, нажалі не вирішує проблему, зазначену у розділі I, а також не забезпечує досягнення цілей державного регулювання, передбачених у розділі II аналізу.
Альтернатива 2.	Затвердження наказу Міндовкілля «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами» сприятиме: удосконаленню державного регулювання способу визначення розміру збитків (зокрема в частині підземних вод); зменшенню навантаження на ДПС в частині надання інформації про ціну одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини); збільшенню кількості об'єктів самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок

	збройної агресії Російської Федерації, шляхом долучення проявів та родовищ, які обліковуються Державним балансом запасів корисних копалин на підставі протоколів НТР, ТР (вугілля), або інших наявних документів.
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей
Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Недосконалість відповідного нормативно-правового забезпечення створює перешкоди в процедурі розрахунку розміру збитків.
Альтернатива 2.	<p>Нормативно-правовий акт розроблено на виконання норм законодавства з урахуванням детального аналізу способу державного обліку запасів корисних копалин та джерел отримання інформації.</p> <p>Прийняття регуляторного акта дозволить зменшити кількість звернень до ДПС з метою отримання інформації про ціну одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини).</p> <p>Регуляторним актом уточнюються відомості, що має містити висновок про вид корисної копалини, з метою</p>	Зміни, запропоновані регуляторним актом не потребуватимуть додаткових витрат з державного бюджету.

	єдиного та однозначного підходу (висновок надається лабораторіями та застосовується Держгеонадрами, Держекоінспекцією, ДПС, правоохоронними органами, а в подальшому органами прокуратури та судами)	
--	--	--

Враховуючи зазначене, з метою належного виконання норм частини четвертої статті 61, пункту 4 частини четвертої статті 62 Кодексу України про надра, підпункту 10 пункту 2 Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326 та подальшого удосконалення нормативно-правового регулювання відносин розроблено проєкт акта.

Прийняття проєкту акта сприятиме вдосконаленню відносин у сфері охорони навколишнього природного середовища, геологічного вивчення та раціонального використання надр на підставі інформації, в частині відшкодування втрат держави внаслідок самовільного користування надрами, в тому числі на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації, а також забезпечення державних органів, підприємств, установ, організацій та громадськості актуалізованою інформацією про обсяги самовільного користування надрами.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Ризик настання негативних наслідків для довкілля та людей внаслідок самовільного користування надрами, яке здійснюється 3

		порушенням вимог законодавства
Альтернатива 2.	Зменшення випадків звернення фізичних осіб для проведення позапланових перевірок внаслідок самовільного користування надрами на земельних ділянках фізичних осіб та землях комунальної власності, та відповідно зменшення витрат держави на проведення таких заходів.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	54	472	585	1741	2852
Питома вага групи, у загальній кількості, відсотків	1,89	16,54	20,51	61,04	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні.	Відсутні
Альтернатива 2.	Усунення демпінгуючих цін на корисні копалини, видобутих самовільно без дотримання вимог законодавства про	Відсутні

	надрокористування.	
--	--------------------	--

Примітка. Оскільки у цьому випадку кількість суб'єктів господарювання визначити неможливо, розрахунки витрат здійснені на 1 умовного суб'єкта господарювання.

ТЕСТ 1

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро – та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання для суб'єктів малого підприємництва та визначення переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником з 01.07.2024 по 15.07.2024.

Порядковий номер	Вид консультацій	Кількість учасників консультацій	Основні результати консультацій
1.	Телефонні консультації із суб'єктами підприємницької діяльності – надрокористувачами.	12	Регулювання сприймається. Отримано інформацію щодо переліку процедур, які необхідно виконати у зв'язку із запровадженням нових вимог регулювання: ознайомитися з новими вимогами регулювання – 0,5 год.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва:

кількість суб'єктів малого (мікро) підприємництва, на яких поширюється регулювання: 2326.

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 81,5 %.

3. Розрахунок витрат суб'єкта малого підприємства на виконання вимог регулювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік», з 1 січня 2024 року становить – 42,60 гривні.

Первинна інформація про вимоги регулювання може бути отримана за результатами пошуку проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами».

Інформація про розмір часу, який витрачається суб'єктами на отримання зазначеної інформації, є оціночною.

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємства на виконання вимог регулювання

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємства на виконання регулювання				
1.	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	-	-	-
2.	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	-	-	-
3.	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	-	-	-
4.	Процедури обслуговування обладнання (технічне	-	-	-

	обслуговування)			
5.	Інші процедури:	-	-	-
6.	Разом, гривень <i>Формула:</i> <i>(сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)</i>	-	-	-
7.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	-	-	-
8.	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> <i>відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)</i>	-	-	-
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання				
9.	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання <i>Формула:</i> <i>витрати часу на отримання інформації про регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість форм</i>	0,5 год. (час, який витрачається с/г на пошук нормативно-правового акту в мережі Інтернет та ознайомлення з ним; за результатами консультацій) X 42,60 грн. =	0,00 (суб'єкт повинен виконувати вимоги регулювання лише в перший рік)	0,00 грн.

		21,30 грн		
10.	Процедури організації виконання вимог регулювання <i>Формула:</i> <i>витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур</i>	0,00	0,00	0,00
11.	Процедури офіційного звітування.	0,00	0,00	0,00
12.	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	0,00	0,00	0,00
13.	Інші процедури:			
14.	Разом, гривень	21,30 грн	X	21,30 грн
15.	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць.	2326	X	2326
16.	Сумарно, гривень	49543,80 грн	X	49543,80 грн

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва не зміняться.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

№ з/п	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1.	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	-	-
2.	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	49543,80 грн	49543,80 грн
3.	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	49543,80 грн	49543,80 грн
4.	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	-	-
5.	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	-	-

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання не передбачено.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала	
Альтернатива 1.	1	Проблема продовжуватиме існувати	
Альтернатива 2.	4	Цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде)	
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у

ті			рейтингу
Альтернатива 1.	<p>Для держави: Відсутні</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Відсутні</p>	<p>Для держави: Відсутні</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Відсутні</p>	<p>Для держави: Недосконалість відповідного нормативно-правового забезпечення створює перешкоди в процедурі розрахунку розміру збитків.</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Відсутні</p>
Альтернатива 2.	<p>Для держави: Нормативно-правовий акт розроблено на виконання норм законодавства з урахуванням детального аналізу способу державного обліку запасів корисних копалин та джерел отримання інформації. Прийняття регуляторного акта дозволить зменшити кількість звернень до ДПС з метою отримання інформації про ціну одиниці товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної</p>	<p>Для держави : Додаткові витрати з державного чи місцевих бюджетів – відсутні.</p>	<p>Для держави : Дана альтернатива забезпечує потреби у досягненні встановлених цілей. Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною мірою</p>

	<p>копалини (мінеральної сировини). Регуляторним актом уточнюються відомості, що має містити висновок про вид корисної копалини, з метою єдиного та однозначного підходу (висновок надається лабораторіями та застосовується Держгеонадрами, Держекоінспекцією, ДПС, правоохоронними органами, а у подальшому органами прокуратури та судами).</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Усунення демпінгуючих цін на корисні копалини, видобуті самовільно без дотримання вимог законодавства про надрокористування.</p>	<p>Для суб'єктів господарювання: Відсутні</p>	<p>Для суб'єктів господарювання: Відсутні</p>
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1.	Переваги відсутні. Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання.	Відсутні.
Альтернатива 2.	Така альтернатива сприятиме досягненню цілей щодо державного регулювання та моніторингу процесів, у сфері користування надрами та належного здійснення розрахунку розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, в тому числі на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації	Реалізація положень регуляторного акта сприятиме суттєвому зменшенню впливу зовнішніх чинників (економічних, соціальних, екологічних) на довкілля

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм впровадження регуляторного акта, в свою чергу, забезпечить більш чітке відображення обсягів самовільного користування надрами та визначення розміру збитків, заподіяних ним.

2. Організаційні заходи для впровадження регулювання:

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити погодження регуляторного акта із заінтересованими органами, подання на державну реєстрацію до Міністерства юстиції, інформування причетних державних органів про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення у засобах масової інформації та публікації в Офіційному віснику України.

Після прийняття та реєстрації наказу у Мінюсті провести навчання для посадових осіб органів державного геологічного та екологічного контролю з метою роз'яснення положень прийнятого наказу.

3. Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам господарської діяльності:

1) ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акта в мережі Інтернет).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Акт набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений строк з моменту набрання чинності, оскільки необхідність виконання норм регуляторного акта є постійною.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) кількість суб'єктів господарювання надрокористувачів, на яких поширюється дія акта – 2852;

2) розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта – відсутній;

3) розмір надходжень до Державного та місцевих бюджетів, - збільшується за рахунок:

впровадження чіткого механізму визначення вартості (ціни) корисної копалини;

вдосконалення механізму отримання коштів рентної плати за користування надрами та інших обов'язкових платежів;

зменшення витрат держави на рекультивацію ділянки надр, порушених внаслідок незаконного видобування корисних копалин;

зменшення вартості адміністрування встановлення факту самовільного користування надрами.

4) кількість випадків самовільного користування надрами – скорочується;

5) рівень взаємодії між центральними органами виконавчої влади та правоохоронними органами, до компетенції яких належить визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, збільшується за рахунок чіткого розмежування їх повноважень;

б) рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий рівень, оскільки проект акта буде розміщено на офіційних веб-сайтах Державної служби геології та надр України і Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Державної служби геології та надр України.

Після прийняття регуляторного акта він буде опублікований у Офіційному віснику України та засобах масової інформації.

Додатковими показниками результативності запровадження регуляторного акта, виходячи з його цілей, слугуватимуть:

1. Кількість звернень від правоохоронних органів для здійснення розрахунку розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, крім самовільного користування надрами на тимчасово

окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

2. Кількість проведених розрахунків розміру збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстежень статистичних показників результативності акта, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься через рік після набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватимуться виключно статистичні показники.

Повторне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься через два роки з дня набрання чинності цим регуляторним актом. За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності цього регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Державна служба геології та надр України шляхом розгляду пропозицій та зауважень, які надійдуть до неї.

**Т.в.о. Голови
Державної служби
геології та надр України**

Сергій ДЕХТЯРЕНКО

_____ 2024 р.

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

до проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів
України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів
відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного
користування надрами»

ПОГОДЖЕНО:

**Т.в.о. Голови Державної служби
геології та надр України**

Сергій ДЕХТЯРЕНКО

_____ 2024 р.

UB
Держгеонадра
№4485/15/2-24 від 19.11.2024
КЕП: Дехтяренко С. С. 19.11.2024 14:41
3FAA9288358EC0030400000D7103400BC0ECE00

МІНІСТЕРСТВО З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Чоколівський бульвар, 13, м. Київ, 03186, тел. (044) 355-14-63, (044) 355-14-65
E-mail: info@minre.gov.ua, сайт: www.minre.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 40446210

від _____ 20__ р. № _____

На № 4106/02-1/2-24 від 23.10.2024 р.

Державна служба геології та надр України

*Щодо погодження проєкту
наказу*

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (далі – Мінреінтеграції) розглянуло проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами» (далі – проєкт наказу) та повідомляє про погодження його із зауваженнями (аркуш погодження додається).

З метою приведення проєкту наказу у відповідність до постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2022 р. № 1364 «Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» та наказу Мінреінтеграції від 22 грудня 2022 р. № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 р. за № 1668/39004, пропонуємо у проєкті наказу, а саме в змінах до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами в:

абзаці другому підпункту 1 пункту 4 після слів «по дату завершення бойових дій» доповнити словами «(дату припинення можливості бойових дій);

абзаці п'ятому підпункту 1 пункту 4 слова «дати виникнення можливості бойових дій,» замінити словами «дати початку бойових дій (дати виникнення можливості бойових дій),»;

абзаці сьомому підпункту 1 пункту 4 після слів «дату завершення бойових дій» доповнити словами «(дату припинення можливості бойових дій)».

Додаток: згадане, на 1 арк.

Тимчасово виконуючий обов'язки Міністра

Анатолій СТЕЛЬМАХ

Тетяна Радченко 096 573 44 66

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000C00F3400186ECD00

Підписувач Стельмах Анатолій Юрійович

Дійсний з 18.01.2024 15:25:40 по 18.01.2026 15:25:40

Міністерство з питань
реінтеграції тимчасово
окупованих територій України

22/7.4-8797-24

Вих. 12.11.2024-1
Від 12.11.2024 року

**Т.в.о. Голови Державної служби
геології та надр України
ДЕХТЯРЕНКУ С.С.**

Копія:
**Міністру захисту довкілля та
природних ресурсів України
ГРИНЧУК С.В.**

**Голові Державної регуляторної
служби України
КУЧЕРУ О.В.**

Шановний Сергію Стаховичу!

Асоціація газовидобувних компаній України (далі – «Асоціація»), яка об'єднує найбільші газовидобувні підприємства України, цим листом засвідчує Вам свою повагу та звертається до Вас з наступного приводу.

Як відомо, Держгеонадрами розроблено та оприлюднено проект наказу Міндовкілля «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами» (далі – «проект Наказу»).

Відповідно до інформації зазначеної на офіційному вебсайті Держгеонадр, зауваження та пропозиції до проекту Наказу приймаються до 23.11.2024 включно. За результатами аналізу проекту Наказу, Асоціація звертає увагу, що пропоноване проектом Наказу розширення терміну «самовільне користування надрами» на межі всіх територій та об'єктів природно-заповідного фонду не в повній мірі відповідає положенням чинного законодавства.

Так, відповідно до статті 14 Кодексу України про надра, надра надаються у користування, в тому числі для створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади) (крім нафтогазоносних надр).

Разом з тим, стаття 3 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» встановлює наступну класифікацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду України: до природно-заповідного фонду України належать:

- природні території та об'єкти - природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища;
- штучно створені об'єкти - ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, пам'ятки природи, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Заказники, пам'ятки природи, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва залежно від їх екологічної і наукової, історико-культурної цінності можуть бути загальнодержавного або місцевого значення.

Залежно від походження, інших особливостей природних комплексів та об'єктів, що оголошуються заказниками чи пам'ятками природи, мети і необхідного режиму охорони:

- заказники поділяються на ландшафтні, лісові, ботанічні, загальнозоологічні, орнітологічні, ентомологічні, іхтіологічні, гідрологічні, загальногеологічні, палеонтологічні та карстово-спелеологічні;

- пам'ятки природи поділяються на комплексні, пралісові, ботанічні, зоологічні, гідрологічні та геологічні. Пам'ятки природи можуть розташовуватися на території інших об'єктів природно-заповідного фонду.

Законодавством Автономної Республіки Крим може бути встановлено додаткові категорії територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Для ряду із зазначених категорії та статусів територій та об'єктів природно-заповідного фонду, Законом України «Про природно-заповідний фонд України» встановлюють окремі вимоги, щодо здійснення господарської діяльності. Так, наприклад, на території природних заповідників забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню заповідника, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси та об'єкти (в т.ч. геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин). При цьому, на територіях заказників забороняються виключно рубки головного користування, суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник. Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з дотриманням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.

Іншими словами, користування надрами не обмежується виключно видобувними та геологорозвідувальними роботами, разом з тим надання надр в користування, наприклад, для створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче може здійснюватись і у межах певних територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Враховуючи зазначене, пропонуємо визначати, що розширення терміну «самовільне користування надрами» здійснюється виключно на межі тих територій та об'єктів природно-заповідного фонду, на яких таке користування заборонено законодавством.

Окрім того, відповідно до ч.4 ст. 57 Кодексу України про надра, у випадку тимчасової зупинки спеціального дозволу на користування надрами, протягом 20 календарних днів після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами надрокористувач зобов'язаний зупинити проведення робіт, передбачених відповідним спеціальним дозволом на користування надрами, на наданій йому в користування ділянці надр. Відповідно, просимо уточнити дане положення у Проекті Наказу.

Пропозиції змін містяться у Додатку 1 до цього Листа.

Заздалегідь дякуємо за розгляд цього Листа та повідомляємо, що Асоціація готова брати участь у будь-яких заходах щодо обговорення вищенаведеного питання відповідно до визначеної процедури!

Додатки:

1. Таблиця пропозицій до проекту наказу Міндовкілля «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами» (на 2 арк.).

З повагою,
Виконавчий директор

Артем ПЕТРЕНКО

ЗАУВАЖЕННЯ
та пропозиції до проекту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами»

Редакція проекту наказу	Пропозиції змін до проекту наказу
I. Загальні положення	
<p>2. У цій Методиці терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>період самовільного користування надрами - час, протягом якого видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснювалися за відсутності діючої дозвільної документації, в тому числі після закінчення строку дії, після зупинення дії, з наступного дня після анулювання дозвільної документації або з перевищенням встановлених лімітів видобування, а також період користування надрами на тимчасово окупованих територіях, визначених статтею 3 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та період збройної агресії Російської Федерації на інших територіях України, які визначаються відповідно до цієї Методики;</p> <p>самовільне користування надрами - видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за відсутності діючої дозвільної документації, або з перевищенням встановлених лімітів видобування. Також</p>	<p>2. У цій Методиці терміни вживаються у такому значенні:</p> <p>...</p> <p>період самовільного користування надрами - час, протягом якого видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, здійснювалися за відсутності діючої дозвільної документації, в тому числі після закінчення строку дії, після зупинення дії (з двадцять першого дня після зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами), з наступного дня після анулювання дозвільної документації або з перевищенням встановлених лімітів видобування, а також період користування надрами на тимчасово окупованих територіях, визначених статтею 3 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та період збройної агресії Російської Федерації на інших територіях України, які визначаються відповідно до цієї Методики;</p> <p>самовільне користування надрами - видобування корисних копалин або користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, за відсутності діючої дозвільної документації, або з перевищенням встановлених лімітів видобування. Також</p>

<p>самовільним користуванням надрами визнається користування надрами у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, та на тимчасово окупованих територіях в період, який визначається відповідно до цієї Методики, та збройна агресія Російської Федерації на інших територіях України;</p> <p>...</p>	<p>самовільним користуванням надрами визнається користування надрами у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, якщо таке користування заборонено чинним законодавством, та на тимчасово окупованих територіях в період, який визначається відповідно до цієї Методики, та збройна агресія Російської Федерації на інших територіях України;</p> <p>...</p>
<p>V. Розрахунок розміру збитків, заподіяних державі в результаті самовільного користування надрами на тимчасово окупованих територіях та на іншій території України внаслідок збройної агресії Російської Федерації</p>	
<p>7. У разі виявлення посадовими особами правоохоронних органів в рамках проведення розслідувань факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами за відсутності виданого в установленому порядку спеціального дозволу на користування надрами, а також апробованих та/або затверджених запасів корисної копалини, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин, а також виявлення факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами посадовими особами правоохоронних органів та/або органу державного нагляду (контролю) у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду розмір збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного видобування корисних копалин на тимчасово окупованих територіях, розраховується із застосуванням формули, встановленої пунктом 2 розділу IV цієї Методики.</p>	<p>7. У разі виявлення посадовими особами правоохоронних органів в рамках проведення розслідувань факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами за відсутності виданого в установленому порядку спеціального дозволу на користування надрами, а також апробованих та/або затверджених запасів корисної копалини, що були взяті на облік Державним балансом запасів корисних копалин, а також виявлення факту самовільного користування надрами, виду корисної копалини, періоду та фактичного об'єму самовільного користування надрами посадовими особами правоохоронних органів та/або органу державного нагляду (контролю) у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, якщо таке користування заборонено чинним законодавством, розмір збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного видобування корисних копалин на тимчасово окупованих територіях, розраховується із застосуванням формули, встановленої пунктом 2 розділу IV цієї Методики.</p>